

Handläggare
Kjell Holm

Datum
2014-09-17

Diarienummer
ALN-2014-0369.14

Äldrenämnden

Skrivelse om införandet av bemanningsrevision

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att avge svar till den socialdemokratiska gruppen i äldrenämnden enligt förslag, och

att i enlighet med svaret på skrivelsen uppdra åt kontoret att anpassa alla nya uppföljningar från 1 december 2014.

Ärendet

Socialdemokraterna i äldrenämnden har inkommit med en skrivelse angående införande av bemanningsrevision. Skrivelsen innefattar fem förslag rörande hur tätare uppföljningar av bemanningstäthet kan ske på ett kostnadseffektivt sätt och hur detta på bästa sätt ska kunna redovisas för nämndledamöterna och allmänheten.

Kontoret har upprättat bifogat förslag till svar på skrivelsen. Förslaget uttrycker en positiv syn på ökat fokus på bemanningstäthet och tätare uppföljningar. Kontoret har dock valt att inte föreslå att exakta bemanningsnivåer skrivs ut som krav i förfrågningsunderlagen.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Tomas Odin
t f direktör

Handläggare
Kjell Holm

Datum
2014-09-24

Diarienummer
ALN-2014-0369.14

Socialdemokratiska gruppen
äldrenämnden

Socialdemokraterna i äldrenämnden har inkommit med en skrivelse angående införande av bemanningsrevision. Skrivelsen innefattar fem förslag rörande hur tätare uppföljningar av bemanningstäthet kan ske på ett kostnadseffektivt sätt och hur detta på bästa sätt ska kunna redovisas för nämndledamöterna och allmänheten.

Socialdemokratiska gruppen har ställt frågor enligt följande:

- 1) Hur tätare uppföljningar av bemanningstätheten kan ske.

Idag är bemanning ett område som granskas vid flertalet avtalsuppföljningar. Antalet årsarbetare och hur mycket timanställda har arbetat i respektive verksamhet följs även upp i tertialen, d v s tre gånger per år. Tätare uppföljningar av bemanningstätheten kan åstadkommas genom att bemanning regelmässigt följs upp vid alla avtalsuppföljningar. Vidare kan uppföljningsmetoderna förändras i syfte att ge en djupare/bredare bild av bemanningen inom nämndens verksamheter. Exempel på förändrade metoder kan vara mer avgränsade uppföljningar t ex i form av enkäter och schemagranskning.

- 2) Hur uppföljningar kan genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Nämndens uppföljningsarbete ska säkerställa att upphandlade verksamheter utför vad som utlovats i ingångna avtal och att verksamheterna utvecklas i avsedd riktning. Utifrån de resurser som står till förfogande anser sig kontoret ha upparbetat relativt kostnadseffektiva former för att hitta optimal frekvens, djup och bredd i uppföljningsverksamheten.

Avgränsat till bemanningsfrågan kan enkäter, tertialredovisningen och schemagranskning i relation till lämnat anbud ytterligare utvecklas som indikationer för prioritering av mer djuplodande uppföljning utifrån behov och befintliga resurser.

- 3) Hur de bäst kan redovisas för nämnden och eventuellt allmänhet.

Nämnden har en positiv syn på de föreslagna ambitionerna och i de kvalitetsredovisningar som presenteras för nämnden kvartalsvis kommer fortsättningsvis bemanningstätheten att

redovisas separat vilket ger möjlighet till en kontinuerlig avrapportering till nämnden. Aggregerat resultat från individuppföljning och brukarundersökningar skall redovisas för att beskriva hur bemanning kan kopplas till kvalitet för den enskilde och om den enskildes behov tillgodoses fullt ut.

När det gäller vårdboende går det att tillämpa vissa nyckeltal, t ex ”antal årsarbetare per brukare”. För hemvård och öppna insatser är det betydligt mer komplicerat eftersom både behov och antal brukare varierar över tid och målgruppen dessutom är mer heterogen.

Begreppen bemanningstäthet och årsarbetare kan även behöva förtydligas, t ex om legitimerad personal, aktivitetsansvariga, gruppleddare, chefer och andra resurspersoner ingår eller om det endast är omvårdnadspersonal som arbetar direkt mot den enskilde.

4) Hur ofta en sådan typ av uppföljning bör ske.

Denna fråga är bl a beroende av vilken metod för uppföljning som väljs och vilka resurser som görs tillgängliga för detta.

Utföraren förväntas ha en flexibel bemanning och kunna anpassa insatser utifrån den enskildes behov. För att belysa komplexiteten kan ett exempel beskrivas: Schema och bemanningstäthet kan behöva ändras i olika situationer, t ex om ny brukare flyttar in/får beslut om hemtjänst samtidigt som en person med omfattande omvårdnadsbehov inte längre är aktuell för insats.

Den struktur som gäller idag med en planerad uppföljning i form av tertialenkät bedöms vara ett lämpligt intervall förutsatt att bemanning är ett av fokusområdena och att kontoret arbetar strukturerat med resultatet av uppföljningen.

Även när det gäller individuell uppföljning av myndighetsbeslut finns fastställda intervall.

5) Om det finns ytterligare nyckeltal över kvaliteten som bör redovisas mer kontinuerligt och på översiktlig basis för nämnden.

Sannolikt behövs ett mer omfattande underlag för att belysa bemanningens relation till kvalitet i verksamheten. Som tidigare beskrivits är ”bemanningstäthet” ett relativt begrepp som behöver analyseras i relation till andra faktorer. Dessa olika faktorer behöver heller inte ha några bestämda samband, t ex att en högre bemanning med automatik innebär att arbetssättet utgår från individen.

En kontinuerlig översyn behöver därför ske av de nyckeltal som inhämtas, analyseras och rapporteras för nämnden. Inspiration kan exempelvis hämtas från socialstyrelsens ”öppna jämförelser” och andra nationella nyckeltal.

Avslutningsvis vill nämnden återigen framhålla att något linjärt samband inte finns mellan bemanning och kvalitet. En högre bemanning skapar självklart möjlighet för en ökad kvalitet, men hur tillgängliga personalresurser arbetar för att tillgodose brukarnas behov har större påverkan på kvaliteten än det exakta antalet årsarbetare. Ett starkt skäl till att inte införa krav på lägsta bemanning i förfrågningsunderlag är att det i alla lägen ska finnas en bemanning som tillgodoser de enskildas behov.

Äldrenämnden

Ebba Busch Thor
Ordförande

Annie Arkeback-Morén
sekreterare

Äldrenämnden
Socialdemokraterna

SKRIVELSE
2014-08-27

Skrivelse om införandet av bemanningsrevision

Under en lång tid har diskussioner pågått kring huruvida bemanningsnivåerna är tillfredsställande inom kommunens äldreomsorg. Som förtroendevalda möts vi ofta av frågor från både brukare, anhöriga, allmänhet och media om huruvida personaltätheten är tillfredsställande eller inte. Frågor har också väckts kring vilken relation det finns mellan graden av personaltäthet och kvalitet i verksamheterna.

Socialdemokraterna anser att äldrenämnden har en mycket god struktur och organisation för uppföljning av kvaliteten i nämndens verksamheter. Vi ser positivt på att det sker återkommande uppföljningar både på verksamhetsnivå- och på individnivå och att dessa återrapporteras till nämnden. De händelser som bland annat uppdagats vid vissa vårdboenden i media den senaste tiden gör dock att vi ser ett behov av tätare uppföljningar av bemanningen. Syftet är att mer kontinuerligt säkra att avtalad bemanningstäthet inte frångås. En arbetshypotes är att bemanningen kan tendera att skifta mellan förvaltningens avtalsuppföljningar och att vi därför inte får en tillräckligt aktuell bild av situationen inom verksamheterna. Vi tror också att det vore bra att få ett bättre underlag kring aktuell bemanningsstatus dels för att kunna diskutera och följa utvecklingen internt inom nämnden, dels som ett informationsunderlag i kontakter med allmänhet. Underlaget skulle också kunna användas för att jämföra och sätta verksamheternas bemanningsnivåer i relation till varandra.

Socialdemokraterna föreslår mot ovanstående bakgrund att kontoret ges i uppdrag att återkomma till nämnden med ett förslag om:

- 1) hur tätare uppföljningar av bemanningstätheten kan ske,
- 2) hur uppföljningarna kan genomföras på ett kostnadseffektivt sätt
- 3) hur de bäst kan redovisas för nämnden och eventuellt allmänhet
- 4) hur ofta en sådan typ av uppföljning bör ske
- 5) om det finns ytterligare nycketal över kvaliteten som bör redovisas på mer kontinuerligt och på översiktlig basis för nämnden.

